

poroča gosp. ravnatelj Fr. Bradaška, da je preteklo šolsko leto bilo v Zagrebški gimnaziji 592 javnih, 16 pa privatnih učencev, po domovini večidel Hrvatov, katere je podučevalo z ravnateljem vred 14 profesorjev, 5 učiteljev in 4 pomočni učitelji (med katerimi je bilo 6 Slovencev: ravnatelj Bradaška, prof. Žepič, prof. Valjavec, prof. Marn, pravi učitelj dr. Celestin, pomočni učitelj Bezenšek). Učni predmeti so bili: veronauk, latinski jezik, grški jezik, hrvaški jezik, nemški jezik, zemljepis, povestnica, matematika, prirodopis, prirodoslovje, priprava filozofije. — Šolsko leto se je izvršilo — piše poročilo — 25. srpnja s svečano službo Božjo in javno delitvijo nagrad (premij), katero je v redutni dvorani poveljčalo deklamovanje, petje in glasba. Po takem Zagreb ni, kakor naše cislajtanske gimnazije, opustil starodavne lepe navade, po kateri so se odličnim učencem delile primerne premije. Lepo! slava!

Ozir po domovini.

Košuta.

„Visoko vrh planin stojim,
V veselji rajskem tu živim...“
B. Potočnik.

Pazljivo sem bral v „Novicah“ goropisno črtico „Storžič“, ktero nam je podal naš vrli naravoslovec gosp. Šimen Robič. Nisem si mogel kaj, da sem lezel tudi jaz na njegov vrhunec (18. jul. t. l.). Ne rečem, da bi ne bil razgled krasen, toda, odkar sem bil na Košuti, bi hribolazcem bolj Košuto kakor Storžič priporočal, prvič zato, ker ima na njej oko posebno proti Koroškemu veliko bolj odprt pogled, in drugič zato, ker je pot na-njo bolj zlozna kakor na Storžič.

Namen pričujočega sestavka pa je posebno ta, da prijaznega bralca s 6630 čevljev visokim slemenom Košute nekoliko soznanim.

19. dne avgusta t. l. odrinem popoldne ob štirih iz Tržiča. Barometer je sicer začel padati, vendar sem si delal upanje, da ne bo tako naglo slabega vremena. Veselega srca in lahkih nog jo zavijem po spodnji Dolini in v $\frac{3}{4}$ ure pridem v ozko sotesko, skozi katero se peni šumeča Bistrica. Čez njo pelje most, ki ga Tržičani imenujejo „Teufelsbrücke“. Ni sicer tako strašen, kakor je ime njegovo, vendar je vreden, da se ogleda. Misli si na obeh stranéh visoko pečovje in med njim v skale vdelane lesene tramove, čez katere je most narejen, ki nima od spodaj nobene podpore. Mnogo imen je vdobljenih po skalovji, zraven teh tudi kamnitna ploša plemenitaša Chorinsky-a.

Od tu gre pot navkreber in kmalu prideš k onemu kraju, kjer ni bilo mogoče drugje pota narediti, kakor da se je prevotlila debela skalnata stena. Prikazujejo se ti posamezne „rotarske“ hiše. Naši Spodjedolinci so pošteni in dobri farani, ravno zato, ker so od drugega sveta bolj ločeni. Trpijo veliko, ker si ne morejo s poljedelstvom toliko pridelati, da bi jim ne bilo treba žita kupovati. Nekoliko si prislužijo z ogljem, ki ga v Tržič vozijo, ali z deskami, ki jih v Kranj prodajajo.

Pri Primožiču se deli dolina v dve drugi. Na desno pelje ob Bistrici v Medvode, kjer so zadnje

kmalu, kakor je opešala dr. Razlagova „Zora“, da že davno ni duha ne sluha več o njej. Gospôda! Če hoče veliki narod slovanski imeti občni literarni jezik, naj so mu izgled Nemci, Francozi, Italijani, ki vsi imajo le po en literarni jezik, ne pa južna in severna in Bog vedi kakošna še druga narečja. Kateri pa naj bode slovanski vzajemni jezik, to nam je razložil nedavno častiti naš dopisnik iz Rusije.

Vredništvo.

naselbine, na levo pa pod Košuto. Tukaj je pot zavoljo gostega bukevja temna in bladna. Potoček šumlja med vglajenim kamnjem in dela sèm ter tjà precej globoke postanke. Od Primožiča sem v pičli uri prišel v planino Dolžanko. Že se je bil mrak naredil, ko se oglasim pri Lenartovi koči ter prosim prenočišča. Prijazno sem sprejet in dobim vrh tega še skledo tečnega „maselnjeka“ za večerjo. Lepo navado imajo „majarce“, da se vsaki večer v eni koči snidejo in skupaj sveti rožni venec molijo. Tudi ta večer ni zaostal.

Po molitvi se zarijem na hlevu v mrvo. V spanju me prebudi hud veter, ki je hotel odtrgati neko desko na strehi ter jo sukal na vse strani. Potem začne še nekaj šumeti: dež je prišel.

Lahko si misliš mojo obupnost; nejevoljen sem si očital: zastonj si to dolgo pot storil. Pogledam na uro: pol ene je! Saj se zna vendar še na boljše obrniti, si mislim ter se po krajih, kjer sem mraz čutil, s senom zatlačim. Nisem dolgo časa spal, kar začujem piskanje in klic. Prebudil me je moj zgovorni spremljevalec, ki je prišel iz druge koče, kjer je na uro čul in prikladal po noči suha polena pod kotel, v katerem se je kuhalo zelenje za prešiče.

Bilo je $\frac{1}{2}$ 4. Urno vstanem in pogledam proti Košuti. Vrhunec je bil lepo jasen in tudi nebo, akoravno pooblačeno, je dajalo upanje. Za odhodnico skuhamo krepek čaj in odrinemo dalje.

Pot je od Dolžanke naprej precej navkreber in pelje memo nekega kopiša na zgornjo planino v Slevcih. Med potjo vgladamo pod gostim smerečjem kako dveletno telico. Čudno se nam zdi, da še ni vstala in šla za drugimi na pašo. Ko stopimo bližje, vidimo, da je prišla reva v veliko nesrečo. Zadnjo nogo si je zapletla med dve skupaj rasteči smreki in se ni mogla več sama rešiti. Okoli in okoli je vse razkopala in pojedla, še koreninice, kolikor daleč se je stegniti mogla. Se ve da je naša prva skrb ta, da jej pomagamo na noge. Eden pripogne drobnejo smreko v stran in jez jej nogo izvlečem. Toda uboga živinica, kakor se upira in upira, vendar ne more hoditi. Pastir, ki smo ga z gore poklicali, nam pové, da jo že pet dni pogreša. Popoldne je hlapec s konjem po-njo prišel in jo v kripi domu peljal.

Od Slevcev se pot hudo napne; goša zginjuje, le trava in planinske cvetlice poganjajo izmed kamnja. Z vsakim korakom pa se vzdigujejo proti vzhodu vrhovi višje in višje. Visoke stene široke Kočne (8058 čevljev) in čisti vrhunec mogočnega Storžiča (6738 čevljev) se blede rudečijo od vzhajajočega solnca, le Košuta se še ponosno odmikuje in mi, ki smo poprej mislili, da bomo vsaki hip stali jej na glavi, moramo še marsikako stopinjo narediti in si večkrat pot obrisati raz čelo.

Al poslednjič je zaželjeni namen srečno dosežen. Ura je $\frac{1}{2}$ 8. Poplačan je trud z veličastnim razgledom po ravninah in gorovji. Vsa Šentanska dolina nam je pod nogami in v njenem koncu nam samotna cerkvica sv. Ane prijazno nasproti leskeče. V obilnih ovinkih gledamo cestni klanec Ljubelski in vsa pot, ki smo jo iz Tržiča gori obhodili, je razgrnjena pred očmi. Daleč doli za sv. Joštom se kaže prostorno Soriško polje, in ker je ponočni dež zeló prevedril atmosfero, smo videli s prostim očesom majhno ladjico, ki se je zibala po Blejskem jezeru. Na Koroški strani se odpira vsa Dravska dolina od zgornjekoroškega trga Pateriona do Rožeka, pred nami se blišči Celovško jezero, na njegovem koncu pa glavno mesto dežele.

In poglej zdaj krasni skalnati cirkus proti zahodu! Ponosni velikán, katerega mi še imenovati ni treba, straži nad svojimi sosedi: Mangartom, Prisankom,

Razoro, Špikom in nad bliščečimi vrhovi, ki stojé mirno in trdno za poraščeno Jelovico. Prav pred menoj pa se vzdiguje v nebo strmeča Begunšica; za njo molé Stol, Golica, Kepa, Dobrač v zračne višave! „Domine, Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra!“ „Gospod, Gospod naš, kako veličastno je tvoje ime po vsi zemlji!“ — tako zakličem s kraljevim pevcem strmeč nad veličastvom, ki se je pred obličjem razgrnilo!

Težko mi je bilo ločiti se od kraja, kjer sem pozabil vse pozemeljsko ter s hvaležnim srcem pobesil oči pred Stvarnikom vsegamogočnim!

Nazaj gredé se je vstavljalo oko nad zapuščenimi krasoticami, ki se razcvitajo in vené na golem skalovji. Nekateré sem seboj vzal in domá zasadil. Pa če tudi niso zamrle, vendar nimajo pravega veselja po koncu vzdigovati nedolžnih glav. Prestavljene s svojega visokega domovanja pobešajo se žalostno proti zemlji. O očino zeljše, o očino zeljše! Tvoji zapuščenosti je podoben marsikateri zemeljskih popotnikov, ki v tujem kraji zamišljeno pred seboj zre in išče tolažbe. Čuti, da nima tukaj obstoječega mesta in zato s teboj vred žaluje v nižavi hrepeneč po domačiji, ki ga čaka še više kakor so skalnati vrhovi — gori nad oblaki!

J. Lavtižar.

Nov jugoslavenski časnik.

Na Hrvaškem Primorskem v Šušaku je začel 1. dne t. m. izhajati časnik pod naslovom „Sloboda“, list za politiko in narodne interese. Izhajal bo po trikrat na teden po celi pòli, cena mu je 1 for. na mesec.

Politične stvari.

Več svitlobe, več svitlobe!

Mnogokrat smo se že čudili Andrassyjevi unanji politiki, z nami vred tudi vsak pravi Avstrijec, al še danes — po vseh skušnjah v Bosni — ni nobena reč tako temna, kakor njegova politika. Res ni treba in bi gotovo tudi dobro ne bilo, če bi vsak dan dal že naprej razbobnati, kaj je njegov namen, in če bi politično svojo kuhinjo imel na javnem trgu med steklenimi stenami, — al take tmine, kakor je ta „camera obscura“, v kakoršni Andrassy še zdaj svoje politične naklepe kuje, vendar ne morejo odobravati narodi Avstrijski, ki imajo gotovo pravico, poznati cilj njegove politike.

Pa vsaj bi mirno čakali, kaj bo Andrassy skuhal, — če ne bi nas vznemirjale že stare skušnje, če bi se ne bali, da ne bi nekega jutra prišla na svet kaka politična spaka v podobi „pogodbe s Turčijo“ — neugodna za Avstrijo. Vsak človek zdaj že vé, da firme „Turčije“ ni več, ta je falirala, tedaj tudi ne more držati nobenih pogodb, nobenih obljub, če prav bi jo bila volja; to kažejo zadnje dogodbe, o katerih bi le želeli, da bi pri blamaži Andrassyja imel škodo le on sam. Ker je pa vse to stalo veliko drage krvi Avstrijskih junakov, in ker ne gré, da bi zmote diplomatov popravljale se s krvijo ljudstev, bi vendar radi vedeli, kam veslja Andrassy, in to tem bolj, ker so zadnji čas nekateré politične trombe jele oznanovati svetu, da Andrassy misli skleniti s Turčijo neko pogodbo, po kateri bi Avstrija, pomirivši in vreditvši Bosno, dala jo zopet Turčiji nazaj, z drugimi besedami: da Avstrija ima biti le žandar Turčije!

Ta novica, čeravno jo prinašajo najveljavnejši unanji časniki po telegrafičnih poročilih iz Dunaja, se nam pa vendar, kakor smo že zadnjič rekli, tako nenaravna

in neverjetna zdi, da jo za zdaj samo le zapišemo. Če Andrassy res kaj takega storí, no! potem vemo, pri čem da smo.

A vendar nemogoče vse to ni. Le poglejmo, kaj se godí na Ogerskem, domovini Andrassyjevi, kjer župani protestirajo zoper vladne ukaze, da naj se pripraga daje za vojne vozove v Bosno, — kjer okrajni zbori zahtevajo, da se Ogerski vojni oddelki iz Bosne nazaj pokličejo, — kjer toraj le malo manjka do očitnega upora. Saj so najodličnejši Magjarski politikarji celó v javnih taborih protestirali zoper Avstrijsko politiko v Bosni, in narod Magjarski jim je iz polnega grla kričal „eljen!“

Grof Andrassy je Magjar, zato nas skrbi po pravici, da ne bi poslušal le glasov iz svoje domovine in pri tem pozabil na vse drugo.

Iz teh vzrokov želimo bolj jasne politike Andrassyjeve, več svitlobe!

Mnogovrstne novice.

* *Zdravilo zoper steklino* je objavil 82 let stari gozdar Gastel v „Leip. Zig.“ s sledečimi besedami: „jaz zdravila, ki je mnogokrat pomagalo od steklega psa popadenim ljudém, nočem seboj v grob nesti“. Gastelnovo zdravilo je to-le: vzemi vročega vinskega jesiha in mlačne vode, izperi s tem rano prav čisto in jo potem suši; zatem vlij nekoliko kapljic klorične kisline na rano, kajti rudne (mineralične) kisline omečijo strupene sline. — Tako priporoča omenjeni gozdar svoje zdravilo zoper pasjo steklino, češ, da je mnogokrat pomagalo. Zravila taka poznajo zdravniki že davno, pa tudi to vedó, da nimamo nobene gotove pomoči zoper to grozno bolezen. Žgati rano gotovo najbolj uniči strup steklega psa, in veliko bolje kakor izpiranje rane z razjednimi kisljinami. Al trditi, da je to ali uno zdravilo pomagalo, je velika pomota zato, ker skušnje učijo, da hvala Bogu med 25 od steklega psa popadenimi ljudmi se steklina navadno le enega človeka prime.

Naši dopisi.

Iz Rusije 12. avgusta. — 7. — (Konec.) — Mi konstatiramo samo prve rezultate kongresa. Turki so zgubili od svoje lastnine več kot nadpolovico Balkanskega polotoka. Samostojnost Srbije in Rumunije je objavljena, samostojnost Črnogore formalno potrjena. Meje kneževin so razširjene. Bosna in Hercegovina ste vzeti Turški administraciji in osvobojeni od odrtije. Bolgarija na severu od Balkanskih gor je postala avtonomna kneževina, zvezana s Turčijo samo po davku. Večidel južne Bolgarije je združen pod imenom „vzhodne Rumelije“ v eno provincijo z administrativno avtonomijo in s kristijanskim namestnikom pod nadzorom Evropejskih držav. Ostalim provincijam Turčije se bodo dale ustave, načrtane in vpeljane s pomočjo delegatov Evropejskih držav. Kar se tiče same Rusije, je jej vrnjen v Evropi tisti del zemlje, kateri je bil od nje odrezan po Krimski vojski, in ona se je tedaj spet pomaknila naprej do Donave. V Aziji smo mi pridobili cel nov teritorij z važnimi strategičnimi pozicijami, ki delajo ondi nas in naše razvitje varne.

Krivično bilo bi preveč poviševati, pa tudi krivično bi bilo preveč poniževati te rezultate.

Res da ti rezultati še daleč niso taki, do katerih bi imela Rusija pravico po tolikih žrtvah in po tako slavni vojski; oni se celó ne vjemajo popolno z interesi vshoda in Evrope, kateri bi mnogo pridobili s tem, ko